KEMI
Kemikalieinspektionen

TILLSYN 6/25

Kemikalieinspektionens tillsynsplan 2025

kemikalieinspektionen.se

Kemikalieinspektionen arbetar med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en statlig myndighet som kontrollerar att företag följer reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Vi prövar ansökningar om tillstånd för att sälja och använda bekämpningsmedel. För att främja god hälsa och bättre miljö utvecklar vi lagstiftning och andra styrmedel i Sverige, inom EU och internationellt.

Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 511 510

Förord

Tillsynsplanen beskriver vilka tillsynsaktiviteter som prioriteras för 2025 inom Kemikalieinspektionens ansvarsområde. Planen omfattar marknadskontroll, kontroll enligt kontrollförordningen och övrig miljöbalkstillsyn inom kemikalieinspektionens ansvarsområde.

Planen är en del av verksamhetsplaneringen för enheterna Tillsyn av kemiska produkter, Tillsyn av bekämpningsmedel och Tillsyn av kemikalier i varor och har tagits fram av enhetscheferna Camilla Zetterberg, Annkristin Axén och Almir Cehajic. Planen har beslutats av generaldirektör Per Ängquist.

Sundbyberg 2025-06-27

Kemikalieinspektionen

Innehåll

Förord **2**

Sammanfattning **4**

1. Inledning **5**

1.1 Tillsynsplan 5

1.2 Avgränsningar 5

1.3 Fördelning av resurser 6

1.4 Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken 6

2. Kemikalieinspektionens operativa tillsyn **7**

2.1 Övergripande prioriteringar 7

2.1.1 EU:s kemikaliestrategi 7

2.1.2 Nationell strategi för marknadskontroll 2022–2025 8

2.2 Strategier för urval och riskbedömning av registerförda tillsynsobjekt 9

2.3 Strategi för tillsyn av farliga ämnen i varor 10

2.4 Kontrollmetoder 10

3. Planerade tillsynsaktiviteter **11**

3.1 Kontroll av produkter sålda via e-handel 11

3.2 Samarbete med Tullverket 12

3.3 Kontroll av PFAS 12

3.4 Övrig planerad tillsyn 13

3.5 Händelsestyrd tillsyn 15

Bilaga 1. Rättslig grund **16**

Sammanfattning

Tillsynsplanen beskriver vilken tillsyn som prioriterats för 2025.

Planen beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsarbete. Övrigt tillsynsarbete såsom tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser, EU-samverkan eller direkt stöd till företag berörs inte i denna plan.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen på myndigheten i tre områden; kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Under 2025 fortsätter vi att ha fokus på e-handel och tillsyn i samarbete med Tullverket för att stoppa varor och produkter vid gränsen. Även tillsyn av PFAS fortsätter. I planen beskrivs aktiviteter inom dessa prioriterade områden samt en sammanställning av övriga planerade projekt under 2025. Vi prioriterar insatser utifrån ett långsiktigt riskminimeringsperspektiv och kravet på att vår tillsyn ska vara konkurrensneutral.

För samtliga tre tillsynsområden kommer vi som tidigare, avsätta resurser för den händelsestyrda tillsynen dvs. att granska inkommande tips och andra ärenden inkomna från företag, andra myndigheter och allmänhet.

1. Inledning

1.1 Tillsynsplan

Kemikalieinspektionen arbetar med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en statlig myndighet som kontrollerar att företag följer reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor.

Enligt 1 kap 8–10§§ miljötillsynsförordningen (2011:13) ska en tillsynsmyndighet för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Av planen ska det framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin. En tillsynsmyndighet ska också bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor. En statlig myndighet ska i den samlade tillsynsplanen beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns.

1.2 Avgränsningar

Kemikalieinspektionen utövar tillsyn av bestämmelser för utsläppande på marknaden av kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Myndighetens tillsyn omfattar marknadskontroll, kontroll enligt kontrollförordningen och övrig miljöbalkstillsyn inom kemikalieinspektionens ansvarsområde.

Den tidigare lagstiftningen, produktsäkerhetsdirektivet, har ersatts av en förordning om allmän produktsäkerhet. Den nya förordningen om allmän produktsäkerhet (EU) 2023/988 ska tillämpas från och med den 13 december 2024. Det är inte reglerat i dagsläget vilka myndigheter som ska ha ansvar för den nya förordningen. Kemikalieinspektionen har tillsammans med sex andra myndigheter fått ett regeringsuppdrag att vara behöriga marknadskontroll-myndigheter enligt EU-förordningen om allmän produktsäkerhet under 2025 och 2026 för produkter som omfattas av myndigheternas respektive ansvarsområde.

När det gäller marknadskontroll har Kemikalieinspektionen tillsynsansvar i alla led i leverantörskedjan. Myndighetens tillsyn riktar sig främst mot primärleverantörer vilket ger effekter även längre ner i kedjan. Primärleverantörer är företag som tillverkar, importerar, byter namn på eller för in kemiska produkter, varor eller bekämpningsmedel till Sverige.

Denna plan beskriver enbart Kemikalieinspektionens kontrollverksamhet. Kemikalieinspektionens övriga tillsynsrelaterade arbetsområden som tillsynsvägledning, tillsynssamverkan inom EU ingår inte i tillsynsplanen.

Enligt definitionen av tillsyn i 26 kap 1 § miljöbalken omfattar tillsynsbegreppet även direkt stöd till företag. Myndighetens stöd till företag ingår inte i tillsynsplanen.

I Sverige bedriver även kommuner och länsstyrelser tillsyn på kemikalieområdet. Dessa myndigheter har egna tillsynsplaner som bland annat beskriver deras egen kemikalietillsyn.

1.3 Fördelning av resurser

Tillsynen finansieras både genom avgifter och av förvaltningsanslag. Tillsynen av kemiska produkter och bekämpningsmedel ska, tillsammans med vissa andra uppgifter inom myndigheten, finansieras med avgifter som myndigheten inte själv disponerar. Tillsynen av kemiska ämnen i varor finansieras av myndighetens förvaltningsanslag. Inom respektive tillsynsområde viktas resurserna inom ramen för den operativa tillsynen, tillsynssamarbete inom EU och tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser. Ambitionen är att uppnå den mest ändamålsenliga fördelningen för att nå miljömålen och behoven kan variera över åren för de olika tillsynsområdena. De insatser som myndigheten beslutar att prioritera utifrån tillgängliga resurser, konkretiseras i tillsynsplanen.

Av Kemikalieinspektionens totala anslag om drygt 306 mnkr planeras 66,3 mnkr att användas för hela tillsynsverksamheten varav ca 62.9 mnkr till den operativa tillsynen. Kostnaderna omfattar personalkostnader samt övriga kostnader såsom kostnader för kemiska analyser mm.

1.4 Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är ett verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn i Sverige. Strategin är framtagen av de centrala vägledande myndigheterna inom miljöbalkens område där Kemikalieinspektionen ansvarat för området kemikalietillsyn. Målgruppen för strategin är tillsynsmyndigheterna; kommuner, länsstyrelser och Försvarsinspektören för hälsa och miljö. Strategin är en viktig grund för Kemikalieinspektionens tillsynsvägledning, men är inte styrande för vår tillsyn.

2. Kemikalieinspektionens operativa tillsyn

I tillsynen kontrollerar vi att produkter och varor som tillhandahålls på marknaden inte innehåller förbjudna ämnen, att kemiska produkter är korrekt anmälda till produktregistret, samt att bekämpningsmedel är godkända. Dessutom kontrollerar vi att bekämpningsmedel och andra kemiska produkter är rätt klassificerade och att informationskraven i form av märkning och säkerhetsdatablad är uppfyllda. Även för varor kontrolleras att ekonomiska aktörer fullgör sin informationsskyldighet. Kontrollen sker genom granskning av bland annat etiketter och säkerhetsdatablad, genom kemiska analyser samt genom granskning av företagens arbetssätt och rutiner. Vi tillhandahåller information som underlättar för företagen att tolka och följa reglerna.

I de fall lagstiftningens krav inte är uppfyllda ställs krav på rättelse som också kan innebära saluförbud om det är motiverat. Vid misstanke om brott överlämnas ärendet till åklagarmyndigheten, i andra fall kan andra sanktioner, till exempel miljösanktionsavgift bli aktuellt.

2.1 Övergripande prioriteringar

Kemikalieinspektionens prioriteringar syftar till att uppnå en effektiv och systematisk tillsyn utifrån riskbaserat urval. Vi prioriterar insatser utifrån ett långsiktigt riskminimeringsperspektiv och kravet på att vår tillsyn ska vara konkurrensneutral.

EU-gemensamma projekt prioriteras för att uppnå en likvärdig tillsyn på den EU-gemensamma marknaden. I samverkan med övriga EU-länder initierar vi gemensamma tillsynsprojekt och arbetar för en konkurrensneutral uttolkning och tillämpning av kemikalielagstiftningen på EU-marknaden. Genom att medverka till en effektiv tillsyn inom EU bidrar vi till att produkter som når den svenska marknaden redan är kontrollerade enligt EU:s kemikalieregler.

2.1.1 EU:s kemikaliestrategi

I EU-kommissionens kemikaliestrategi[1] nämns bland annat utveckling mot nolltolerans av brott mot kemikalieregelerna och att marknadskontrollförordningen är ett steg mot att förbättra kontrollen både på EU-marknaden och gentemot omvärlden vid EU:s gränser. I strategin nämns också att EU bör arbeta mot en fullständig tillsyn av kemikalieregelerna för att stärka konkurrenskraften gentemot icke EU-länder samt att EU-länderna måste öka sin tillsynskapacitet till en nivå där tillsynen kan bli mer effektiv och där tillsynsmyndigheterna bättre kan utnyttja

[1] Chemicals Strategy for Sustainability Towards a Toxic-Free Environment, Brussels, 14.10.2020

digitala verktyg och optimera sina resurser. EU-kommissionen vill också stödja medlemsstaterna i att prioritera samarbete med tullen, kontroller av e-handeln, integrerad tillsyn (tillsyn av fler regelverk vid en och samma inspektion) och en ökad användning av digitala verktyg i tillsynen. Strategin pekar också på vikten av att ytterligare arbeta för en harmonisering av tillsyn inom EU och att öka frekvensen av kontroller. Strategin ska bidra till att stärka skyddet av människors hälsa och miljön med särskild fokus på barns säkerhet.

2.1.2 Nationell strategi för marknadskontroll 2022–2025

Den nationella strategins syfte är att främja ett konsekvent, övergripande och samlat tillvägagångssätt för marknadskontroll och för tillämpningen av harmoniserad unionslagstiftning i Sverige. Marknadskontrollen ska tillse att säkra produkter tillhandahålls och att ekonomiska aktörer kan verka på lika villkor på den inre marknaden. De berörda myndigheterna kommer att fokusera på tre mål för att stärka den svenska marknadskontrollen: effektivare kontroll, utökat samarbete och ökad kunskap. I syfte att uppnå dessa har ett antal prioriterade områden identifierats.

De prioriterade områdena är huvudsakligen av horisontell karaktär och berör samtliga myndigheter om än i olika utsträckning. De prioriterade områdena har identifierats med hjälp av en analys av tillgänglig information om icke-överensstämmande produkter, riskbaserade metoder, marknadstrender och marknadsanalys m.m.

De områden som Sverige identifierar som prioriterade för tillämpningen av harmoniserad unionslagstiftning är:

Effektivare kontroll:

- Utveckling av omvärldsbevakning och marknadsanalys
- Effektivare kontroll av e-handel
- Förbättrad metodutveckling
- Anpassning till ny teknik

Utökat samarbete:

- Utökat samarbete mellan marknadskontrollmyndigheterna och Tullverket
- Utökat samarbete mellan marknadskontrollmyndigheter
- Utökat samarbete med andra medlemsstater

Ökad kunskap:

- Utbildnings- och informationsinsatser
- Öka kunskapen hos barn och unga

De prioriterade områdena ligger till grund för marknadskontrollmyndigheternas planerade verksamhet i de årliga programmen för marknadskontroll. En ny nationell strategi för marknadskontroll tas fram för 2026–2029.

2.2 Strategier för urval och riskbedömning av registerförda tillsynsobjekt

Kemiska produkter och bekämpningsmedel som produceras, importeras och sprids på den svenska marknaden ska finnas registrerade i Kemikalieinspektionens produktregister eller bekämpningsmedelsregister.

Företagen ska enligt gällande svensk kemikalielagstiftning årligen rapportera in registreringspliktiga kemiska produkter som överskrider 100 kg per år till produktregistret. Rapporteringen omfattar produkternas innehåll, användningsområden och försäljningsvolymer. Det finns ca 2500 företag med aktiva produkter registrerade i produktregistret, dvs produkter med omsättning under aktuellt år.

Bekämpningsmedelsregistret innehåller information om alla bekämpningsmedel som är eller tidigare har varit godkända i Sverige. Uppgifterna i bekämpningsmedelsregistret finns tillgängligt på Kemikalieinspektionens webbplats och uppdateras varje dygn med information från våra senaste beslut. Bekämpningsmedelsregistret innehåller bland annat uppgifter om ett bekämpningsmedel är godkänt eller inte och hur godkända medel får användas.

Vi använder uppgifterna i dessa register i vårt arbete med tillsyn. Därtill tillkommer urval utifrån tips och annan omvärldsbevakning som till stor del består av företag som inte är anmälda till våra register. Insatser görs även för att hitta företag som borde vara anmälda.

Vi gör ett riskbaserat urval som baseras på:

- produkternas miljö- och hälsofara
- hur hälso- och miljöfarliga ämnen används
- risk relaterad till särskilt känsliga grupper, exempelvis barn
- vilken roll på marknaden som företaget har
- hur stora volymer produkterna omsätts i
- hur väl företaget visat sig följa lagstiftningen vid tidigare tillsynsinsatser

- företagens kunskapsnivå om kemikalielagstiftningen

2.3 Strategi för tillsyn av farliga ämnen i varor

För varor saknas idag ett tillsynsregister. Vid kontroll av varor fokuserar vi därför på de varugrupper där vi får störst riskminimering avseende hälso- och miljöeffekter. Dessa beskrivs i vår ”Strategi för tillsyn av farliga ämnen i varor”[2].

Strategin utgår från följande faktorer för ett riskbaserat urval.

- risk relaterad till användningsmönster
- risk relaterad till särskilt känsliga grupper, exempelvis barn
- sannolikhet för förekomst av farligt ämne
- möjlighet till effektiv tillsyn utifrån befintligt regelsystem
- möjlighet att genomföra tillförlitliga tester och analyser
- bedömd kunskapsnivå om farliga ämnen inom den specifika branschen

Utifrån ovanstående kriterier har vi gjort bedömningen att de mest relevanta varugrupperna att prioritera för kontroll är följande:

- Leksaker och barnavårdsartiklar
- Kläder, skor och accessoarer
- Elektriska produkter
- Byggvaror och inredning
- Sport- och fritidsvaror

2.4 Kontrollmetoder

Myndighetens inspektioner sker antingen genom besök på plats hos företaget, eller via brev och e-post, en så kallad skrivbordsinspektion. Under pandemin blev också inspektioner via webbaserade digitala möten allt vanligare. Ett digitalt möte kan inte ersätta ett besök på plats fullt ut, men är ett bra komplement. Generellt gäller att skrivbordsinspektioner innebär en mer begränsad kontroll av företagen då de i regel har fokus på produktrelaterad kontroll. Besöksinspektionerna är mer resurskrävande och består av en mer omfattande kontroll av företagets verksamhet då den även omfattar en större systemkontroll. Vid en besöksinspektion finns därför större möjligheter att mer ingående diskutera företagens rutiner för att mer långsiktigt uppnå ett förebyggande arbetssätt hos företaget. Besöken kan även inkludera kontroller av produktlager.

[2] https://www.kemi.se/publikationer/tillsynsrapporter/2020/tillsyn-15-20-strategi-for-tillsyn-av-farliga-amnen-i-varor

Den kontrollmetod som används beror på vilken typ av produkt eller vara som kontrolleras, samt om produkten säljs via e-handel eller i fysisk butik. Dokument begärs in och granskas, men granskning sker även av den information som finns på de webbplatser som säljer produkterna. Granskning sker av säkerhetsdatablad, tillstånd och befintligt godkännande, överenstämmelse mellan etikett och innehåll och förpackningens konstruktion. Varor och produkter begärs eller köps in för att kontrollera förekomst av begränsade eller förbjudna ämnen. Innehållet i varor kontrolleras med myndighetens XRF-apparat samt genom analyser på externa ackrediterade laboratorier. Analys av kemiskt innehåll utförs även på bekämpningsmedel och kemiska produkter.

Tillsynen genomförs huvudsakligen i form av projekt med tillhörande projektplan. Efter genomförandet utvärderas arbetet och resultaten dokumenteras. Resultaten utgör underlag för förbättringar i framtida tillsynsaktiviteter.

Resultaten av tillsynen som är av allmänintresse kommuniceras externt via nyheter på www.kemi.se och som publikationer i Kemikalieinspektionens tillsynsserie. Varor och produkter som innebär allvarlig risk kommuniceras via Rapex och ICSMS som är ett informations- och varningssystem som länder inom EU använder för att informera övriga medlemsländer och allmänhet.

3. Planerade tillsynsaktiviteter

Under 2025 fortsätter arbetet med att utveckla och stärka Kemikalieinspektionens tillsyn och marknadskontroll. Prioriterade kontrollområden under 2025 är kontroll av produkter sålda via e-handelsföretag, samverkan med Tullverket och kontroll av förekomst av PFAS i varor.

3.1 Kontroll av produkter sålda via e-handel

Kemikalieinspektionen har de senaste åren satsat på att utveckla tillsynen för att kunna hantera de utmaningar som finns kopplat till gränsöverskridande handel. Detta gör vi exempelvis genom att utveckla samarbetet med tullen för att hitta varor och produkter som importeras till Sverige, och utveckla tillsynsmetodik för kontroll av varor och produkter som säljs via e-handel. Här redovisar vi den marknadskontroll som inriktas på kontroll av produkter inköpta via e-handelsaktörer, med särskilt fokus på marknadsplatser och dropshipping, dvs e-handel utan eget varulager.

Aktiviteter som planeras 2025:

- Ett EU-gemensamt tillsynsprojekt med fokus på produkter som säljs via e-handel. Inom projektet kontrolleras bland annat:

- CLP artikel 48.2 samt klassificering och märkning av kemiska produkter med fokus på epoxiprodukter som säljs till konsument via webbutiker och marknadsplatser.
- Varor som säljs via dropshippingbutiker, marknadsplatser och webbutiker med fokus på varuslag som vi ofta hittar i e-handeln och som tidigare har visat på hög andel brister, exempelvis varor i mjuk plast, billig elektronik, smycken och leksaker.
- Kläder sålda på internationella onlineplattformar/marknadsplatser.
- Uppföljning av varor som vid tidigare kontroller visat sig innehålla förbjudna ämnen. Syftet är att kontrollera om försäljning fortsätter trots information till e-handelsaktören och rapportering i Safety Gate, samt att få bort dessa varor från marknaden.
- Kontroll av bekämpningsmedel på digitala marknadsplatser, med fokus på att identifiera och avlägsna olagliga bekämpningsmedel från försäljningsannonser.

3.2 Samarbete med Tullverket

Under 2025 kommer Kemikalieinspektionen fortsätta att utveckla samarbetet med Tullverket och har löpande kontakter enligt befintlig samverkansmodell.

Andelen tips från Tullverket gällande produkter och varor som de misstänker har brister enligt kemikalielagstiftningen ökar, främst gällande elektriska produkter och smycken. Genom att samarbeta med Tullverket kan vi kontrollera och stoppa varorna redan vid gränsen innan de sätts på marknaden. Vi får även kontakt med nya företag som vi kan informera om de regler som gäller för just deras varor.

Erfarenhet visar att många kemiska produkter importeras av företag med låg kunskapsnivå. Under 2025 kommer vi utveckla en metod för att effektivt få ut ett relevant urval av importerande företag från Tullverkets register och därefter utöva tillsyn så snart som möjligt efter importen. Detta för att upptäcka brister innan produkterna släpps ut i stor skala på marknaden, informera företaget om kemikalielagstiftningen samt att öka anmälan till vårt produktregister.

3.3 Kontroll av PFAS

PFAS eller högfluorerade ämnen är ett samlingsnamn för en stor grupp ämnen som används i många vardagsvaror, bland annat i skidvalla, allvädersskläder, kosmetika och stekpannor. PFAS-ämnen kan inte brytas ner fullständigt i miljön utan finns alltid kvar i en eller annan form. Många PFAS-ämnen misstänks också vara skadliga och kan ansamlas i djur och människor. PFAS kan dessutom spridas långväga och är därför ett globalt problem.

Under 2025 fortsätter arbetet som påbörjades under 2024, där vi analyserat ett antal olika varor för innehåll av PFAS. De varugrupper som utfallet från 2024 identifierat som en förhöjd risk för innehåll av PFAS, exempelvis utomhustextil, kommer kompletteras med nya varugrupper där vi misstänker förekomst av PFAS.

I tillsynsarbetet av PFAS kombinerar vi metodutveckling av nya, komplementära kemiska analysmetoder med marknadskontroll av gällande begränsningar och information till företag om förekomsten av oreglerad PFAS. Genom att kombinera olika analysmetoder får vi en bättre bild av den faktiska användningen av PFAS i varor. Vi kan utifrån det både bedriva marknadskontroll för att få bort otillåtna produkter från marknaden och sprida information om förekomsten av ännu oreglerad PFAS. Därigenom tar vi ett bredare grepp för att uppmärksamma problematiken och komplexiteten kring användningen av PFAS. Det ger företag större kunskap om var PFAS används och öppnar upp för proaktivt arbete att minska den totala användningen av PFAS.

3.4 Övrig planerad tillsyn

Kontroll av kemiska produkter

- *Butikstillsyn*. Fortsatt tillsyn av produkter hos butikskedjor. Syftet är att kontrollera att klassificering och märkning av produkterna är korrekt, att produkterna är anmälda till produktregistret samt att de inte innehåller förbjudna ämnen. Tillsynen fokuserar på produkter där butiken är primärleverantör.
- *Anmälan till Giftinformationscentralen.* Ett EU-gemensamt pilotprojekt där vi kontrollerar att farliga kemiska produkter är anmälda till Giftinformationscentralen i enlighet med kraven i CLP. Fokus är konsumentprodukter med fokus på rengöringsprodukter som är frätande och/eller med aspirationsfara samt doftpinnar.
- *E-cigarettvätskor* Under 2024 informerades ett 60-tal företag om regler gällande märkning av e-cigarettvätskor. Under 2025 kommer ett antal inspektioner att genomföras med fokus på produkternas klassificering och märkning, att de som kräver det har barnskyddande förslutning samt har taktil varningsmärkning. Dessutom kommer vi kontrollera att förpackningarna inte är lockande för barn, liknar livsmedel eller kosmetik. För de produkter som säljs via e-handel kommer även reglerna om information enligt artikel 48 i CLP att kontrolleras.
- *Regionala inspektioner* Under 2025 kommer vi även att kontrollera produkter från företag inom en region. Fokus kommer ligga på ett urval av företagets produkter.

Kontroll av bekämpningsmedel

- *Analys och märkning*. Kontrollera märkning och analysera biocidprodukter enligt biocidförordningen BPR, med fokus på träskyddsmedel.
- *Samverkansprojektet med kommunerna -tillsyn av biocidprodukter.* Fokus är att ge tillsynsmyndigheterna rätt förutsättningar för att kunna utföra en likvärdig och effektiv kontroll samt att företagen ska känna till och följa lagstiftningen.

Kontroll av kemikalier i varor

- *Hemelektronik.* Analys av kemiskt innehåll för att kontrollera innehåll av förbjudna ämnen. Vi granskar även produkternas märkning för att se om de uppfyller de märkningskrav som finns för elektriska produkter. Fokus på lågpriselektronik och uppföljning av tidigare genomförd tillsyn. Projektet inkluderar deltagande i ett EU-projekt med fokus på små lågprisprodukter, ett projekt som skulle genomförts 2024 men skjutits upp till 2025. En del av projektet är inriktat på företag som vi tidigare inte kontrollerat.
- *Industriprodukter.* Kontroll av produkter som tillverkas för att användas inom industrin eller inom den offentliga miljön. Vi besöker företag inom tillverkningsindustrin, med huvudfokus på elektronikprodukter. Inspektionerna syftar till att kontrollera att produkterna uppfyller lagkraven och att all dokumentation som krävs finns på plats.
- *Beredskaps- och säkerhetsprodukter*. Kontroll av varor riktade till konsumenter, och avsedda att användas vid krissituationer eller för barns säkerhet. I samband med att de yttre hoten ökar har fler aktörer riktad in sig på sortiment riktat mot personer som vill förbereda sig om kriget eller krisen kommer. Analys av kemiskt innehåll för att kontrollera innehåll av förbjudna ämnen, samt granskning av relevant märkning.
- *Biocidbehandlade varor*. Endast vissa specifika biocidämnen får användas för att behandla varor och dessa varor ska som regel förses med information om behandlingen, dess syfte och vilket som är det verksamma ämnet. Ibland ska varan även märkas med användarinstruktioner om det behövs för att skydda människor, djur och miljö. Kontroll av märkning på varor med påstående om biocideffekt. Analyser av kemiskt innehåll både av varor med påstådd biocideffekt och av varor med misstänkt biocidinnehåll. Syftet är att få bort varor med olagliga biocider, samt felaktig eller otillräcklig märkning från marknaden.
- *Luftrenare.* Pågående projektet som startade 2024 i samverkan med Elsäkerhetsverket och som kommer avslutas under 2025. Myndigheterna granskar varorna utifrån respektive lagstiftningar. Kemikalieinspektionen kontrollerar innehåll av förbjudna ämnen och Elsäkerhetsverket kontrollerar

elsäkerhet samt avgivning av ozon över gällande gränsvärde. Syftet är att få bort varor som inte uppfyller kraven i lagstiftningen avseende innehåll av förbjudna ämnen, elsäkerhet samt att minska risken att människor blir exponerade för ohälsosamma halter av ozon.

3.5 Händelsestyrd tillsyn

Varje år inkommer mellan 600–700 tips till Kemikalieinspektionen om misstänkta regelöverträdelser från företag, allmänhet och andra myndigheter. Tipsen granskas och vissa prioriteras för tillsyn. Dessa insatser rubricerar vi som händelsestyrd tillsyn och kan medföra att hela produktområden kontrolleras eller att varor analyseras. Tips som kommer in till myndigheten kan även leda till att vi får information om företag som inte är registrerade i produktregistret.

Bilaga 1. Rättslig grund

Ansvaret för tillsyn och marknadskontroll över kemiska produkter, varor och bekämpningsmedel fördelas mellan flera olika myndigheter. Ansvarsfördelningen regleras i miljötillsynsförordningen (2011:13).

Kemikalieinspektionen utövar tillsyn över produkter som omfattas av de EU-rättsakter och svenska lagstiftningar som listas nedan.

EU-förordningar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, med undantag för produkter som omfattas av post 75 i bilaga XVII till förordning (EG) nr 1907/2006
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006
3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter
4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar
5. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006, med undantag för den kontroll som Transportstyrelsen ansvarar för när det gäller utrustning i fartyg som innehåller kontrollerade ämnen
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, med undantag för den kontroll som Transportstyrelsen ansvarar för när det gäller utrustning i fartyg som innehåller kontrollerade ämnen
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008
9. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2003/2003 av den 13 oktober 2003 om gödselmedel

10. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och Kommissionens förordning (EU) nr 547/2011 av den 8 juni 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel
11. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel
12. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier
13. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG.
14. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 av den 10 maj 2023 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG
15. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG
16. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 av den 10 maj 2023 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG (Text av betydelse för EES)

EU-direktiv och dess implementering

Tabell 1 EU-direktiv och dess implementering

EU-direktiv	Svensk lag	Förordning	Föreskrift
Direktiv 2011/65/EU (ROHS-direktivet)		Förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning	Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
Direktiv 2009/48/EG * (Leksaksdirektivet)	Lag (2011:579) om leksakers säkerhet	Förordning (2011:703) om leksakers säkerhet	Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:8) om leksakers brännbarhet och kemiska egenskaper
Direktiv 2004/42/EG (VOC-direktivet)			Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
Direktiv 2000/53/EG (Uttjänta fordon)		Förordning (2003:208) om förbud mot vissa metaller i bilar	

*För Leksaksdirektivet ansvarar Kemikalieinspektionen endast för kemikaliekrav ock leksakers brännbarhet

Övrig svensk lagstiftning

Miljöbalk (1998:808)

Miljötillsynsförordning (2011:13). I miljötillsynsförordningen regleras även att bestämmelser i 26 kap. 30a-33 §§ miljöbalken (Miljöbalk 1998:808) ska tillämpas vid kontroll enligt marknadskontrollförordningen.

Förordning (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel

Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel

Kemikalieinspektionen
Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress
Löfströms Allé 5, 172 66 Sundbyberg
kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se

KEMI
Kemikalieinspektionen